

İşıqlı sabahlar üçün, parlaq bir gələcək üçün,
çiçəklənən millət üçün, səsi dünyaya yayılacaq bir
gənclik üçün, **düşünərək yaşayanlar üçün**, xoşbəxt bir
ailə üçün, sevincli qəlblər üçün, gülən üzler üçün,
həyat səhifələrimizi parlaq imza sahiblərinin
qələmi ilə yazmaq üçün

parlaq imzalar

Kitabın sahibi: _____

Oxu tarixi: _____

Ürek ver:

AYIN QIZLARI

COXA ƏL-HARSI

Ərəb dilindən tərcümə:

Aytəkin Qocayeva

Koordinator:	Amin
Redaktor:	Rəşad HƏSƏNOV
Korrektor:	Turac ELDARQIZI
Yekun oxunuş:	Toğrul MUSAYEV
Tərtibatçı:	Zülfü XƏLİLOV
Art-direktor:	Ramin HƏSƏNƏLİZADƏ
Cildin dizayneri:	Aygül ƏLİYEVƏ

جوخة الحارثي
سيدات القمر

Coxa əl-Harsi
AYIN QIZLARI

Bakı, "Parlaq İmzalar" Nəşriyyatı – 2023, 248 səh.

© Jokha Al Harthi / 2010

© Parlaq İmzalar MMC / 2023

Kitab "The Wylie Agency (UK)" ilə bağlanmış müqavilə əsasında nəşr olunur. Kitabın Azərbaycan dilində nəşr hüququ "Parlaq İmzalar" Nəşriyyatına məxsusdur. Kitabın bütün hüquqları qorunur. İcazəsiz olaraq hər hansı vasitə ilə nəşri və yayımlanması qadağandır.

Parlaq İmzalar Nəşriyyatı | 135
Müasir dünya ədəbiyyatı | 6

www.parlaqimzalar.az
info@parlaqimzalar.az
f @ /parlaqimzalar
0559697259 / 0559897259

Mətbəə: "AVE PRINT" MMC
Çap tarixi: 02.11.2023
Sifariş: 04(33)/23

Coxa əl-Harsi 1978-ci ildə anadan olub. Omanda və Böyük Britaniyada təhsil alıb. Edinburq Universitetində Klassik Ərəb Şeiri üzrə fəlsəfə doktoru dərəcəsi alıb. Hal-hazırda Omanın Sultan Qabus Universitetinin Ərəb dili və ədəbiyyatı kafedrasında dosentdir. Yazıçıya dünya şöhrəti gətirən “Aydın qızları” romanının ingilis dilinə tərcüməsi 2019-cu ildə “The Man Booker International Prize” mükafatına layiq görülüb. O bu mükafatı qazanan ilk ərəb yazıçısıdır. Bundan əlavə, ərəb dilində üç hekayələr kitabı, üç uşaq kitabı və üç romanın müəllifidir.

Aytəkin Qocayeva 1986-cı ildə anadan olub. Bakı Dövlət Universitetinin Şərqsünaslıq fakültəsinin və Omanın Sultan Qabus Universitetinin Ərəb dili və ədəbiyyatı kafedralarında təhsil alıb. Sultan Qabus Universitetində əcnəbilər üçün ərəb dili fənnini tədris edib (2016-2018). Hal-hazırda Böyük Britaniyanın “Corinium Academic Solutions” beynəlxalq təlim mərkəzində ərəb dili müəllimliyi üzrə təlimçidir. Əsas tədqiqat sahəsi ərəb ədəbiyyatı və müqayisəli ədəbiyyatşünaslıqdır. Ərəb ədəbiyyatından bir neçə roman və hekayənin tərcüməçisidir.

Anama

Şeyx Səid bin Həməd bin Məhəmməd
(Məsud bin Həməd bin Məhəmmədin
qardaşı)

Salimə
(Əzzanın arvadı)

Hilal

Tacir Süleyman
(Fətimənin əri)

İshaq

Abdullanın bibisi

İsa bin Şeyx Əli
(mühacir)

Nəciyyə
(Qəmər)

Ənkəbutə
(Nəsibin arvadı)

Zərifə
(Həbibin arvadı)

Məsudə
(Zeydin arvadı)

Məhəmməd
(körpə vaxtı ölüb)

Əhməd
(uşaq vaxtı ölüb)

Maya

Abdulla

London (1981)
(Əhmədin nişanlısı)

Salim (1984)

Məhəmməd (1991)

Mərvan

Əsma

Xalid

Əli

Ğaliyə

Xaulə
(Nasirin arvadı)

Səncər
(Şənnanın əri)

Raşa

MAYA

Qara “Fəraşə”¹ markalı tikiş maşınına başı qarışan Mayanın qəlbinə eşq atəşi düşmüşdü; hər gecə zərif bədənini göz yaşı və hıçqırıq selində titrədən səssiz bir eşq. Çox vaxt ona elə gəlirdi ki, bu həsrətə dözə bilməyib öləcək. Hər sübh namazından sonra səcdəyə gedib belə əhd edirdi: “İlahi, heç nə istəmirəm. Bircə onu görəydim. İlahi, and ola Sənin böyüklüyünə, heç onun mənə baxmasını da istəmirəm. Bircə mən onu görə bilim”.

Anası belə düşünürdü ki, sakit, solğunbənzir Maya bu dünyada sap və parçadan başqa heç nə bilmir, tikiş maşınının səsindən başqa da heç nə eşitmir. Lakin Maya bütün günü, hətta gecə yarısındanək tikiş maşınının qarşısındakı taxta taburetdən durmasada da, dünyanın bütün səslərini eşidir, bütün rənglərini görürdü. Başını çox az qaldırırdı; o da siyirmədəki plastik qutudan qayçı, ya da sap götürəndə. Qızının gözütöxlüğüna görə ana bir tərəfdən sevinir, bir tərəfdən də buna görə özünü günahkar hesab edirdi. Kön-

1 “Fəraşə” kəpənək deməkdir. “Zinger” tikiş maşınının üzərində kəpənək şəkli olduğuna görə onu belə adlandırdılar. – Tərc.

lündən keçirdi ki, kaş bir nəfər elçi düşüb, onun həm tikiş bacarığını, həm də gözütöxlüğünü bəyənərək onu öz evinin xanımı etsin.

Belə bir elçi gəlib çıxdı.

Maya uzun dəhlizin qurtaracağında, tikiş maşınının arxasında, taxta taburetədə əyləşmişdi. Bu vaxt anası sevinə-sevinə gəlib əlini qızının çiyinə qoydu:

– Maya, qızım, Tacir Süleymanın oğlu sənə elçi düşüb.

Mayanın bədəni keyidi, anasının əli çiyinə ağırlıq elədi, boğazı qurudu. Elə bil tikiş sapları dar ağacının kəndiri kimi boynuna dolandı. Ana gülümsündü:

– Məncə, daha körpə qız kimi utanmamalısan.

Bununla da söhbət bitdi. Daha heç kəs bu mövzuya qayıtmadı. Ana toy paltarlarını və buxur dəstini hazırlamağa, döşəkçələrə üz çəkməyə, qohum-əqrəbaya xəbər göndərməyə başladı. Bacıları qarışmırdı, atası isə bütün işləri anaya həvalə etmişdi. Nə də olsa, öz qızıdır, evlilik də qadın işidir.

Maya gizləncə namazı tərək etdi. Pıçılı səslə deyirdi: “İlahi, mən Sənə and içmişdim ki, onu görməkdən başqa heç nə istəmirəm. Sənə söz vermişdim ki, heç bir səhv etməyəcəyəm; qəlbimin sirrini heç kəsə açmayacağam. Sənə hər şeyə görə and vermişdim. Bəs nə üçün Süleymanın oğlunu evimizə yolladın? Məni sevgimə görə cəzalandırırsan? Mən ki ona heç nə bildirməmişəm. Heç bacılarıma da heç nə deməmişəm. Nə üçün Süleymanın oğlunu evimizə yolladın? Hə, nə üçün?”

Xaulə:

– Maya, bizi qoyub gedirsən?

Maya dinmədi. Əsma:

– Hazırsan?

Gülərək davam etdi:

– Bədəvi qadının gəlin köçən qızına verdiyi nəsihət yadırdadı? Anbardan tapdığımız “əl-Müstətraf”¹ kitabında oxumuşduq.

Maya:

– O, “əl-Müstətraf” kitabında deyildi.

Əsma əsəbiləşdi:

– Sən nə bilirsən kitab nədir. Bu nəsihət “əl-Müstətraf fi kulli fənnin müstəzraf” kitabında idi. İkinci rəfdəki qırmızı üzlü kitabda. Bədəvi qadın gəlin köçən qızına tövsiyə edir ki, yuyunub sürmə çəkməyinə, ərinin yemək-içməyinə fikir versin.

Maya narazı halda:

– Hə. O güləndə gülməli, o ağlayanda ağlamalıyam. O nə istəsə, mən də onu istəməliyəm.

Xaulə söhbətə qoşuldu:

– Sənə nə olub, Maya? Bədəvi qadın belə demirdi axı. Demək istəyirdi ki, ərinin sevincinə sevinib, kədərinə kədərlənməlisən.

Maya səsini daha da qısdı:

– Bəs mənim kədərimə kim kədərlənməliidi?

Kədər sözü qərribə səsləndi və bacılar arasına bir məyusluq çökdü.

1 “əl-Müstətraf fi kulli fənnin müstəzraf” – XV əsr misirli ədib Məhəmməd bin Əhməd əl-İbşihinin tərtib etdiyi qədim folklor antologiyası – Tərc.

Maya Əli bin Xələfi ilk dəfə görəndə o artıq Londondan qayıtmışdı. Əli orada uzun illər təhsil almasına baxmayaraq, diplom ala bilməmişdi. Maya onu görəndə kimi hayıl-mayıl olmuşdu. O qədər ucaboy idi ki, başı az qala səmada sürətlə hərəkət edən buludlara toxunurdu. O qədər çəlimsiz idi ki, Maya, az qala, onu buludları uzaqlara apararı küləkdən qorumaq istəyirdi. Mayaya görə, o, əsilzadə, müqəddəs bir insan idi. O, tərleyən, yatan və söyüş söyən adı insanlara bənzəmirdi. “İlahi, Sənə söz verirəm, onu bircə dəfə görməkdən başqa heç nə istəmirəm”.

Nəhayət, onu gördü. Xurma mövsümü idi. Əli xurma ağacına söykənmiş, hava çox isti olduğundan papağını başından çıxartmışdı. Maya onu görəndə doluxsundu. Özünü qarşısına çıxarı ilk su arxına çatdırıb ürəkdən ağladı.

Bütün diqqətini Əliyə yönəltdi. Bütün sevgisini zərrə-zərrə onun vücudunda cəm etmişdi. Nəfəsini sıxır, fikrini o dərəcədə cəmləyirdi ki, az qalırdı ürəyi dayansın. Öz ruhunu var gücü ilə ona tərəf yolladı. Maddi dünyadan tamamilə qopdu. Bədəni keyləşdi, az qalırdı ki, taqətdən düşsün. Bütün varlığı ilə onunla telepatiya qurub ondan bir işarə gözlədi. Göndərdiyi ismarıcın sahibinə çatdığına dair hər hansı bir işarə. Ancaq heç bir işarə gəlmədi.

“İlahi, Sənə and içirəm ki, onu bir daha görməkdən başqa heç nə istəmirəm. Görüm ki, alını tərleyib, əlini xurma ağacının gövdəsinə söykəyib xurma yeyir. İlahi, and içirəm, qəlbimi yandırır yaxarı bu eşq atəşi barədə heç kəsə heç nə deməyəcəyəm. Heç onun mənə baxmasını belə istəmirəm. Mən kiməm ki?! Tikişdən başqa heç nədən başı çıxma-

yan bir qız. Nə Əsma kimi savadlıyam, nə də Xaulə kimi gözələm. İlahi, söz verirəm, hətta bir ay da gözləyəyəm. Bir aydan sonra qoyarsan, onu görüm? Söz verirəm, İlahi, namazlarımın heç birini qəzaya verməyəcəyəm. Səni qəzəbləndirəcək heç bir şey düşünməyəcəyəm. Söz verirəm, ya Rəbbi, nə onun əlinə toxunmaq istəyirəm, nə də saçına. Söz verirəm ki, xurma ağacının altında alınının tərini belə silməyəm". Gözünün yaşı qurumurdu.

Tacir Süleymanın oğlu evlərinə gələn gündən Maya namazı tərək etmişdi. Toydan sonra yenidən namaza başladı. Öz-özünə düşündü ki, bu, and içməyinin cəzası imiş. Çünki Allah onun verdiyi heç biri sözü tutmadığından xəbərdar idi, odur ki səhvini görə onu cəzalandırmışdı.

Bir neçə aydan sonra hamilə qaldı. Arzu edirdi ki, onun da doğuşu anasının kimi asan keçsin. Anasının belə dediyini xatırlayırdı:

"Dayım xəbər vermədən nahara bizə gəlmişdi. Həyətdəki toyuğun dalınca düşmüşdüm ki, tutub kəsim, elə bu vaxt məni doğum sancısı tutdu. Ağrıdan yerə yığıldım. Atan gəlib mamaça Mariyanı gətirdi. Mariya məni görə kimi dedi ki, artıq vaxtıdır. O mənim içəri keçməyimə kömək etdi. Qapını bağladı. Məni ayaqüstə saxladı. Əllərimi qaldırıb var gücümlə divara bərkidilmiş dirəkdən yapışmağıma kömək etdi. Ayaqlarım taqətdən düşəndə mamaça Mariya – Allah günahlarından keçsin – qışqırdı: "Çox ayıb. Şeyx Məsudun qızı ayaq üstə dura bilmir, uzanan halda doğacaq?!" Maya, səni dünyaya gətirənədək dirəkdən tutub dayanmışdım. And ola Allaha, məni nə Mariya müayinə etmişdi, nə də